

การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู
A STUDY ON CONDITIONS, PROBLEMS AND GUIDELINES
FOR SOLVING THE PROBLEMS OF EARLY CHILDHOOD
SCHOOL CURRICULUM MANAGEMENT OF
PRIVATE SCHOOLS IN NONGBUALUMPU PROVINCE

¹ละดา ดอนหงษา

¹Lada Donhongsa

วิทยาลัยพิชญบัณฑิต, ประเทศไทย

Pitchayabundit College, Thailand

Pulada 2010 @gmail.com

Received September 10, 2021; Revised November 2, 2021; Accepted December 1, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย 2) ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่1 การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการระดับปฐมวัยและครูผู้สอนปฐมวัย จำนวน 63 คน จาก 21 โรงเรียน เครื่องมือวิจัย คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการปฐมวัย และครูผู้สอนปฐมวัย จำนวน 9 คน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเป็นไปได้จำนวน 7 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมี

¹ อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

โครงสร้าง และแบบประเมินความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 3) แนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พบว่า มีการเสนอแนวทางการแก้ไข ปัญหาในประเด็นที่มีปัญหาสูงสุด 2 ลำดับแรกในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน คือ (1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (3) ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ (4) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลและ (5) ด้านการปรับปรุงพัฒนา 4) ความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : สภาพการบริหารหลักสูตร, ปัญหาการบริหารหลักสูตร, แนวทางแก้ไขปัญหา

Abstract

The purposes of this research included: 1) to study the conditions and problems of early childhood school curriculum management; and 2) to study guidelines for solving the problems of early childhood school curriculum management of private schools in Nongbualumpu Province. The research methodology consisted of 2 phases including: **phare1**, quantitative research i.e. studying conditions and problems of the school curriculum management. The samples consisted of 63 school administrators, head of early childhood academic affairs and kindergarten teachers of 21 different private schools. The research instrument was a 5 – rating scale questionnaire with a reliability at .97. The data were analyzed by basic statistics were mean and standard deviation; **phase 2**: qualitative research i.e. studying guidelines for solving problems of early childhood school curriculum management. The key informants were 9 school administrators, head of early childhood academic affairs and kindergarten teachers and 7 professionals for assessing the possibility. The samples were purposively selected. The instrument used were structured interviews and the assessment form of possibility. Data were analyzed by frequency, percentage and mean. The results of the research were as follows. 1) The condition of early childhood school curriculum management of the private schools in Nongbualumpu Province was at a high level. 2) The problem of early childhood school curriculum management of private schools in Nongbualumpu Province was at a low level. 3) The guidelines for

solving the problems of early childhood school curriculum management consisted 5 aspects including: (1) the preparation of the schools; (2) construction of the school curriculum; (3) implementation of the curriculum (4) supervision, monitoring, evaluation and following-up; (5) development of the curriculum. 4) The possibility of guidelines for solving the problems of early childhood school curriculum management was at a highest level.

Keywords: Conditions of Curriculum Management, Problem of Curriculum Management, Guidelines for Solving Problems

บทนำ

การจัดการศึกษาในทุกระดับจะบรรลุเป้าหมายได้นั้นย่อมมีหลักสูตรเป็นเครื่องมือนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางในการจัดการศึกษา ซึ่งใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 11) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ ไว้ว่า การที่จะทราบว่าการศึกษาระดับใดจะดีหรือไม่ดี สามารถศึกษาได้จากหลักสูตรสถานศึกษาระดับนั้น ๆ เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงจุดหมาย นโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานบันการศึกษาระดับต่าง ๆ หลักสูตรจะเป็นเสมือนกับหางเสือที่จะคอยกำหนดทิศทางให้การเรียนรู้การสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำทางการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติตาม เช่นเดียวกับ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 13) กล่าวถึงหลักสูตรว่า เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความเจริญของชาติ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นก็ย่อมมีความรู้ มีคุณภาพและศักยภาพ ในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

การจัดการศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจการบริหารไปยังสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ จุดเด่น เอกลักษณ์ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนระดมทรัพยากรทั้งของสถานศึกษาและชุมชนมาใช้อย่างคุ้มค่าในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้สถานศึกษาทั้งรัฐบาลและเอกชน ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยให้นำไปเป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ให้เป็นไปตามปรัชญาการจัดการศึกษาปฐมวัย สนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และ ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สถานศึกษาต้องศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 และเอกสารประกอบหลักสูตรอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ

เด็ก ครอบครัว จุดเด่น จุดด้อย ตลอดจนนโยบาย วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 3)

จากนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารให้แก่สถานศึกษา การบริหารหลักสูตรจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทั้งการระดมทรัพยากรทั้งของสถานศึกษาและชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่า สถานศึกษาต้องดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคคลเข้าทำงาน การประสานงาน และการควบคุมงาน และดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผู้บริหารจะเป็นแกนนำโดยมีผู้ช่วยในฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนและหน่วยงานอื่นๆ ที่ส่งเสริมการบริหารหลักสูตร เช่น กรรมการสถานศึกษา กรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ตั้งแต่การวางแผนใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร โดยใช้ทรัพยากรการบริหารให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี. 2561 : 66)

สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู ที่จัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 21 แห่ง ได้รับการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 ครูและบุคลากร ได้รับความรู้และแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย รวมไปถึงได้รับการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน และการประชุมสัมมนาทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยครบทุกโรงเรียนและได้นำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู. 2561) ผู้วิจัย ในบทบาทของอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาปริญญาตรีสาขาปฐมวัย และรายวิชาการบริหารหลักสูตรในระดับปริญญาโท ในสถาบันการศึกษาเอกชน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภูว่า สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด และมีปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมากน้อยเพียงใด และหาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาในการบริหารหลักสูตร โดยมีการบริหารหลักสูตร ใน 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการปรับปรุงพัฒนา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 5) เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้สำหรับการส่งเสริมสนับสนุน

และเป็นข้อมูลของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ตลอดจนเป็นข้อมูลประกอบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องในสาขาปฐมวัยและสาขาอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู
4. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) ด้วยแบบสอบถามและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย ตามขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 21 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการระดับปฐมวัย 21 คนและครูผู้สอนระดับปฐมวัย 62 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 โรงเรียน เลือกแบบเจาะจง เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 21 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการระดับปฐมวัย 21

คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 21 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากโรงเรียนละ 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และ ระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ตามภารกิจ 5 ด้าน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของลิเคิร์ท (Likert's five rating scale)

4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ขอความร่วมมือจาก สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภูในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนครบ 63 ฉบับ คิดเป็น 100 % แล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหา ความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยหาค่า เฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

เป็นการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยศึกษากับโรงเรียนเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู 3 โรงเรียน ที่มีการบริหารหลักสูตรในระดับสูงสุด 3 ลำดับแรก และการตรวจสอบยืนยันความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรปฐมวัยโดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 3 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการระดับปฐมวัยโรงเรียนละ 3 คน และ ครูผู้สอนปฐมวัยโรงเรียนละ 3 คน รวม 9 คน จากโรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานบริหารหลักสูตรในระดับสูงสุด 3 ลำดับแรก

2. กลุ่มเป้าหมาย สำหรับการตรวจสอบความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนสาขาวิชาปฐมวัย จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาปฐมวัยมาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตาม ภารกิจ 5 ด้าน โดยข้อคำถามแต่ละด้านจะเป็นประเด็นที่มีปัญหาในระดับสูงสุด 2 ลำดับแรก

3.2 แบบประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ตามแบบสัมภาษณ์แล้วบันทึกข้อมูลในแบบบันทึก พร้อมบันทึกเสียงการให้สัมภาษณ์

4.2 จัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 7 คน อภิปรายแนวทางแก้ไขปัญหาและตอบแบบประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยหาความถี่ และร้อยละ และวิเคราะห์แบบประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู สรุปดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภูมี สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. โรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู มีปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู ในประเด็นที่มีปัญหาสูงสุดในแต่ละด้าน พบว่า

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหาที่พบความถี่สูงสุด คือ สถานศึกษาควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ และ ควรจัดอบรมสัมมนาครูในโรงเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

3.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหาที่พบความถี่สูงสุด คือ ควรจัดทำคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้ครูใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน

3.3 ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปปฏิบัติ แนวทางแก้ไขปัญหาคือ สถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรทางออนไลน์ เช่น Line, Face book และควรจัดให้มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็น

3.4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลแนวทางแก้ไขปัญหาคือ สถานศึกษาควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน

3.5 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตรและควรแต่งตั้งครูสอนระดับปฐมวัยเป็นคณะทำงานปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

4. ความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ไขปัญหการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู มีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการดำเนินงานอันดับแรกคือ ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปปฏิบัติ รองลงมาคือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนา และด้านที่มีการดำเนินงานน้อยสุด คือด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู มีความพร้อมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้รับการพัฒนาจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู, 2561) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ประกอบกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัยเป็นหน้าที่โดยตรงของสถานศึกษา จึงส่งผลให้สถานศึกษามีความตระหนักและมีความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ผลการบริหารหลักสูตรด้านนี้จึงอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทนิตย์ อริยสัจ. (2555) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับจันทร์จิรา

บุรีมาศ (2556) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสภัญญา ประมาะยัง. (2560) ที่ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. โรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู มีปัญหาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และ ด้านการปรับปรุงและพัฒนา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก บุคลากรของโรงเรียนเอกชนส่วนมากไม่จบสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยและมีประสบการณ์ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรน้อย เนื่องจากครูผู้สอนจะมีการปรับเปลี่ยนบ่อย จำนวนบุคลากรมีจำนวนจำกัด และต้องรับผิดชอบด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก จึงมีโอกาสดำเนินการพัฒนาน้อย เป็นผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นงานที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการศึกษาของนนท์นิตย์ อริยสัจ.(2555) ที่ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการสรุปและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรมีปัญหาในอันดับแรกและสอดคล้องกับรัตนดา อินทะชัย (2559) ที่ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า ปัญหางานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีปัญหาสูงสุด

3. ความเป็นไปได้ของแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้ให้แนวทางการแก้ไขปัญหาคือบุคลากรในสถานศึกษาเอกชนที่มีการดำเนินงานบริหารหลักสูตรในระดับสูงและเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตร ในทุกด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลและด้านการปรับปรุงและพัฒนา จึงส่งผลให้แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่พบมีความเป็นไปได้มากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภูมีการดำเนินงานทั้ง 5 คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลและด้านการปรับปรุงและพัฒนา ในระดับมากและมีปัญหาในภาพรวมในระดับน้อย แสดงว่าโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัยในภาพรวมได้อย่างมีคุณภาพ สำหรับประเด็นปัญหาในแต่ละด้าน มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ สถานศึกษาควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ และ ควรจัดอบรมสัมมนาครูในโรงเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยควรจัดทำคู่มือการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้ครูใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน ควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรทางออนไลน์ เช่น ไลน์, Face book และควรจัดให้มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการ จำเป็นควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน ควรกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร และควรแต่งตั้งครูสอนระดับปฐมวัยเป็นคณะทำงานปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งแนวทางแก้ปัญหาก็พบ มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2560). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จันทร์จิรา บุรีมาศ (2556). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา”วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2556, หน้า 114-132.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- บุญเลี้ยง ทูมทอง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทนิตย์ อริยสัจ. (2555). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- รัตนา อินทะชัย. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุกัญญา ประมาะยัง. (2560). “การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32”. ในรายงานการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2560. หน้า 716-722.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. บริษัทพริกหวาน จำกัด.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู. (2560). แผนปฏิบัติการประจำปี 2561. กลุ่มนโยบายและแผน, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี. (2561). คู่มือพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กลุ่มนิเทศการศึกษา, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี.

